

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur

610. meddelelse. 22. januar 1959

A. Forsøgsresultater

Forsøg med bygsorter 1953-58

Forsøgene er gennemført på lermuld ved Aakirkeby, Lyngby, Tystofte, Abed, Blangstedgaard, Askov, Ødum og Rønhave, på marsk ved Højer og på sandmuld ved Borris, Tylstrup, Studsgaard, Lundgaard og Jyndevad. Ved Lundgaard er forsøgene kun gennemført i 1957-58 og ved Rønhave kun i 1958. Ved alle forsøgssteder undtagen Aakirkeby har forsøgene været anlagt med to afdelinger, en normalt salpetergødet, hvor der efter forholdene er givet 150-300 kg kalksalpeter pr. ha, og en stærkere gødet med yderligere 200-300 kg kalksalpeter pr. ha.

I nærværende meddelelse redegøres for resultaterne af 3 sorter, der har deltaget i hele forsøgsperioden, og 3 sorter, der har været med i 1955-58. Disse sidste er ved opgørelsen omregnet i forhold til gennemsnit af de 3 førstnævnte, således at resultaterne for alle sorter direkte kan sammenlignes. Ved forholdstalsberegningen er gennemsnit af de 3 første sorter sat = 100.

I 1953-56 har yderligere de to Sejet-sorter, 1732 og 1722, samt Carlsberg II og Abed Maja været med i forsøgene. Resultater for disse sorter er offentliggjort i 567. meddelelse, januar 1957, hvortil der henvises.

Hovedresultaterne af de gennemførte forsøg er anført i nedenstående oversigt. Resultaterne fra Aakirkeby, hvor forsøgene kun er gennemført med een salpetermængde, er ikke medregnet heri. I bilaget er angivet forholdstal for kærneudbyttet i gennemsnit for de enkelte forsøgssteder og i gennemsnit for hvert år.

	Normal salpetermængde				Stor salpetermængde			
	hkg pr. ha		forholdstal		hkg pr. ha		forholdstal	
	kærne	halm	kærne	halm	kærne	halm	kærne	halm
1953-58: 65 forsøg								
Svaløf Bonus.....	42.9	41.0	103	98	44.4	46.6	101	99
Abed Mentor.....	41.6	42.1	100	101	43.9	48.0	100	102
Weibulls Rika.....	40.6	42.3	97	101	43.2	47.1	99	100
1955-58: 45 forsøg								
Hafnia.....	41.8	40.4	100	97	44.2	46.8	101	99
Pajbjerg Drost A....	41.4	43.7	99	105	43.0	49.1	98	104
Proctor.....	40.9	44.1	98	106	43.1	50.3	98	107

	Leje- til- bøjelig- hed*	Strå- længde cm	mg pr. korn	g pr. liter	pct. rå- protein i kærne- tørstof	Mod- nings- dato
Normal salpetermængde						
Svaløf Bonus	4.2	77	43.2	662	10.0	$\frac{6}{8}$
Abed Mentor	2.0	76	39.4	678	10.4	$\frac{6}{8}$
Weibulls Rika	2.0	81	42.6	694	10.6	$\frac{6}{8}$
Hafnia	2.5	73	41.7	671	10.1	$\frac{7}{8}$
Pajbjerg Drost A	3.0	80	45.0	661	10.2	$\frac{8}{8}$
Proctor	2.6	77	41.1	685	10.2	$\frac{8}{8}$
Stor salpetermængde						
Svaløf Bonus	6.8	81	41.1	646	12.1	$\frac{6}{8}$
Abed Mentor	4.6	81	37.9	667	12.4	$\frac{6}{8}$
Weibulls Rika	4.4	85	40.8	687	12.4	$\frac{6}{8}$
Hafnia	5.0	78	40.0	658	11.9	$\frac{7}{8}$
Pajbjerg Drost A	5.2	84	42.4	647	12.1	$\frac{8}{8}$
Proctor	5.3	81	39.4	669	12.3	$\frac{8}{8}$

* 0 = helt stående, 10 = helt liggende.

Ved normal kvælstofgødskning har Svaløf Bonus i gennemsnit af 6 års forsøg givet højest kærneudbytte, 42,9 hkg pr. ha. Abed Mentor og Weibulls Rika ligger henholdsvis ca. 3 og godt 5 pct. lavere. Af sorterne, der kun har været med i 4 år, har Hafnia og Pajbjerg Drost A givet omtrent samme udbytte som Mentor, og Proctor omtrent som Rika. Ved den stærkere kvælstofgødskning kommer Hafnia og Mentor omtrent på højde med Bonus, medens Rika, Proctor og Drost A ligger 2-3 pct. lavere. Bonus og Drost A har haft den mindste udbyttestigning for det ekstra salpetertilskud.

Halmudbyttet er højest hos Proctor og Drost A og lavest hos Hafnia og Bonus. Der er betydelig større stigning i halmudbyttet end i kærneudbyttet ved den stærkere salpetergødskning.

Rika og Mentor er de mest stivstråede af de prøvede sorter, og Bonus har det blødeste strå. Strået er ret langt hos Rika og Drost A og kort hos Hafnia. Drost A har store og Mentor små kærner. Rumvægten er meget høj hos Rika, ret høj hos Proctor og Mentor og lav hos Drost A og Bonus. Der er kun små forskelle i sorterens proteinindhold, højest ligger Rika og lavest Hafnia. Proctor og Drost A modner lidt senere end de øvrige sorter. Den stærkere salpetergødskning har givet mere lejesæd, forøget strå længden og kærnenes proteinindhold, formindsket kærnestørrelsen og rumvægten og ingen indflydelse haft på modningstidspunktet.

Undersøgelser ved Landbohøjskolens afdeling for landbrugets plante-kultur og iagttagelser i forsøgene synes at vise, at Rika og Hafnia angribes lidt stærkere af nøgen brand end de øvrige sorter, og at Mentor er ret modstandsdygtig overfor angreb af meldug.

Beskrivelse af sorterne

Svaløf Bonus (Abed Maja × (Svaløf Sejr × Abed Opal)). Sorten har givet højest kærneudbytte af de prøvede sorter. Den har ret kort, men noget blødt strå. Kærnen er middelstor med lav rumvægt. Sorten synes ikke at angribes stærkt af nøgen brand.

Abed Mentor (Weibulls Balder × Weihestephaner II). Sorten, der tidligere er benævnt Abed 978, har ved normal salpetergødskning givet 3 pct. mindre kærneudbytte end Bonus, men ligger ved stærkere gødskning kun 1 pct. under denne. Den har ret kort og meget stivt strå, kærnen er lille med middelhøj rumvægt. Sorten synes ikke at angribes stærkt af nøgen brand og er ret modstandsdygtig mod meldug.

Weibulls Rika (Abed Kenia × Isaria). Sorten har givet ret lavt kærneudbytte ved normal salpetergødskning, men har en relativ bedre stilling ved stærkere gødskning. Den har ret langt, men meget stivt strå og middelstore kærner med meget høj rumvægt.

Hafnia (Svaløf Freja × Lenta). Sorten, der tidligere er benævnt Nordgaard 96, har ved normal salpetergødskning givet 2-3 pct. mindre kærneudbytte end Bonus, men ligger ved stærkere gødskning omtrent på højde med denne. Den har kort og ret stivt strå, kærnen er ret lille og rumvægten middelhøj.

Pajbjerg Drost A (udvalgt i Pajbjerg Drost). Sorten har både ved normal og stærkere salpetergødskning givet 3-4 pct. lavere kærneudbytte end Bonus. Halmudbyttet er højt. Strået er ret langt og ret stivt, kærnen er stor, men rumvægten lav. Sorten synes ikke at angribes stærkt af nøgen brand. Den modner lidt senere end de foregående sorter.

Proctor (Abed Kenia × Plumage Archer). Sorten har ved begge salpetermængder givet omtrent samme kærneudbytte som Rika. Halmudbyttet er højt. Den har ret kort og ret stivt strå og forholdsvis små kærner med høj rumvægt. Sorten synes ikke at angribes stærkt af nøgen brand. Den modner som Drost A lidt senere end de øvrige sorter.

Abonnement på korte meddelelser fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plante-kultur kan tegnes på ethvert postkontor og hos postbudet under navn af »Statens Forsøgsvirksomhed i Plante-kultur«.

Abonnementsprisen er 4 kr. om året, postpenge iberegnet.

Anmeldelse om adresseændring må indgives til postvæsenet.

Sortsforsøg med byg 1953-58
Forholdstal for kærneudbytte. Gennemsnit af de 3 første sorter = 100

	Normal salpetermængde							Stor salpetermængde						
	Sva- løf Bonus	Abed Men- tor	Wei- bulls Rika	Haf- nia	Pajbj. Drost A	Proc- tor	hkg pr. ha = 100	Sva- løf Bonus	Abed Men- tor	Wei- bulls Rika	Haf- nia	Pajbj. Drost A	Proc- tor	hkg pr. ha = 100
Gennemsnit af alle forsøg.....	103	100	97	100	99	98	41.7	101	100	99	101	98	98	43.8
Aakirkeby	104	98	97	99	98	99	44.6	—	—	—	—	—	—	—
Lyngby	104	98	97	98	102	98	43.9	100	101	99	98	100	99	48.8
Tystofte	102	101	97	100	102	101	46.6	102	100	98	100	101	101	48.4
Abed	103	100	98	104	99	100	45.3	103	99	98	104	97	99	48.3
Blangstedgaard	104	98	98	101	100	97	50.8	100	100	100	104	98	99	53.3
Askov	101	101	98	100	96	97	47.2	99	103	99	98	97	96	44.4
Ødum	103	100	97	100	100	98	45.4	100	100	100	99	95	96	48.6
Rønhave	103	97	99	102	99	99	45.4	103	96	101	100	103	96	49.9
Højer	102	103	95	101	98	96	41.1	103	102	95	104	97	99	43.7
Borris	103	99	98	103	99	99	43.9	100	101	99	101	99	99	45.1
Tylstrup	103	99	97	101	99	96	35.2	103	99	98	104	98	98	38.7
Studsgaard	103	98	99	98	97	95	28.8	104	98	98	98	97	96	30.9
Lundgaard	101	99	100	99	102	102	29.6	103	97	100	99	103	106	33.4
Jyndeved	105	99	96	94	98	96	28.0	103	99	98	97	92	92	29.0
1953	103	101	97	—	—	—	42.1	99	102	99	—	—	—	41.9
1954	105	100	95	—	—	—	39.5	104	101	96	—	—	—	40.4
1955	102	97	101	98	97	96	41.2	100	98	101	98	97	96	43.1
1956	103	100	97	99	98	96	44.2	100	101	98	99	97	98	48.3
1957	104	99	97	102	102	99	44.7	102	100	98	104	100	100	48.2
1958	103	100	97	102	99	100	38.4	102	99	99	102	97	99	40.5